

หัวข้อเรื่อง (Topics)

1. การติดตั้งคอนสาย
2. การติดตั้งแร็กแรงต่ำ
3. วิธีการพาดสายไฟฟ้า
4. การต่อสายโดยใช้ พี.จี. คอนเน็กเตอร์

แนวคิดสำคัญ (Main Idea)

การพาดสายนั้น มีอยู่หลายวิธี มีข้อดีข้อเสียแตกต่างกัน บางวิธีก็อาจจะนำไปใช้ในพื้นที่ตามป่าเขาไม่ได้ อาจต้องใช้แรงงานคนหรือสัตว์แทนเครื่องทุ่นแรง เพราะรถไม่สามารถเข้าไปถึงในหน่วยนี้ จะกล่าวถึงการติดตั้งแร็ก การผูกลูกด้วยแรงต่ำและแรงสูง รวมถึงการติดตั้งคอนสายแบบต่าง ๆ

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม (Behavioral Objectives)

1. อธิบายวิธีการติดตั้งคอนสายได้
2. บอกวิธีการติดตั้งแร็กแรงต่ำได้
4. บอกวิธีการพาดสายแบบต่าง ๆ ได้
5. อธิบายวิธีการต่อสายโดยใช้ พี.จี. คอนเน็กเตอร์ได้
6. สามารถติดตั้งแร็กได้อย่างถูกต้อง
7. สามารถทำการพาดสายได้อย่างถูกต้อง

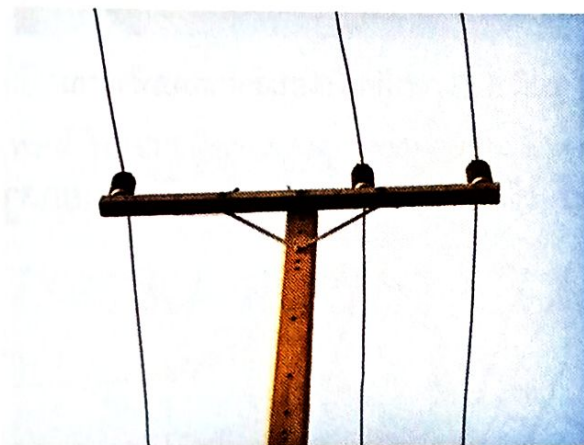
สมรรถนะประจำหน่วย

1. แสดงความรู้เกี่ยวกับหลักการพาดสาย
2. ปฏิบัติงานติดตั้งแร็กและพาดสาย

การติดตั้งคอนสาย

เมื่อทำการปักเสาเสร็จเรียบร้อยแล้ว ขั้นตอนต่อไป คือการติดตั้งคอนสาย โดยใช้รอกและเชือกดึงขึ้นไปประกอบบนเสาไฟฟ้า จากนั้นทำการขันยึดน๊อตให้แน่น แล้วประกอบลูกถ้วยเพื่อใช้ในการพาดสายต่อไป สำหรับการประกอบคอนสายและติดตั้งลูกถ้วยบนเสาไฟฟ้า มีอยู่หลายแบบ ซึ่งแต่ละแบบก็จะใช้ประโยชน์ตามความเหมาะสม ในการติดตั้งของสภาพพื้นที่ที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งรูปแบบการติดตั้งมีดังนี้

1. คอนสายเดี่ยว ใช้รองรับการพาดสายในแนวตรง เช่น การพาดสายผ่านสิ่งปลูกสร้างหรือชุมชน ใช้ประกอบเสาเพื่อติดตั้งลูกถ้วยก้านตรง ลูกถ้วยพินโพสท์ และลูกถ้วยไลน์โพสท์ กับระบบจำหน่ายแรงสูงขนาด 22 kV, 33 kV ดังรูปที่ 5.1

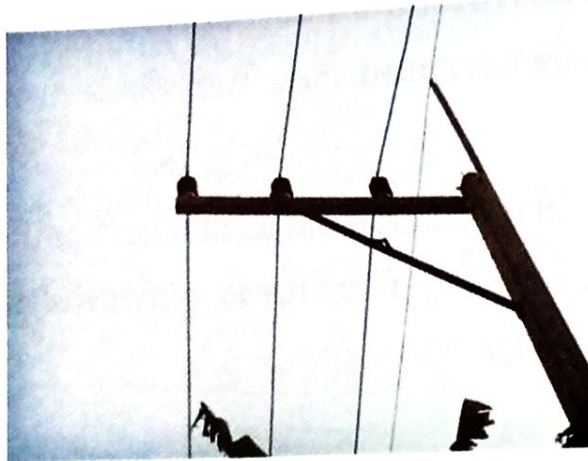
รูปที่ 5.1 การติดตั้งคอนสายเดี่ยว

2. คอนสายคู่ ใช้คอนสายคู่เพื่อติดตั้งประกอบกับเสา เพื่อเปลี่ยนแนวของสายไฟฟ้า หรือทางแยกวงจรในระบบจำหน่าย ดังรูปที่ 5.2

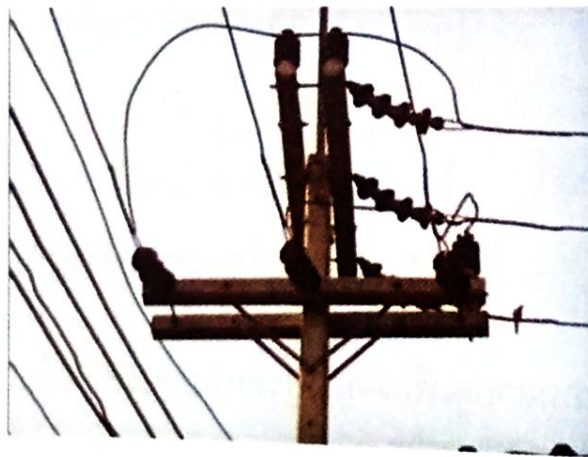
รูปที่ 5.2 การติดตั้งคอนสายคู่

3. **คอนสายแบบเท้าแขน** ใช้ประกอบติดตั้งสำหรับการพาดสายในบริเวณพื้นที่แคบ ๆ ชุมชน หรือแนวใกล้ต้นไม้ สามารถติดตั้งแบบคอนสายเดี่ยวและคอนสายคู่ได้ ซึ่งการประกอบคอนสายและการติดตั้งลูกถ้วย จะต้องมีความแข็งแรงมากกว่าการพาดสายในแนวตรง การติดตั้งดังรูปที่ 5.3

รูปที่ 5.3 การติดตั้งคอนสายแบบเท้าแขน

4. **คอนสายแบบไขว้** ใช้สำหรับการพาดสายในบริเวณแยกสายในระบบจำหน่าย

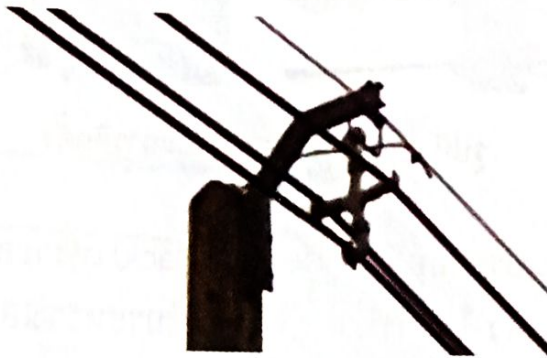
รูปที่ 5.4 การติดตั้งคอนสายแบบไขว้

เด็กควรรู้

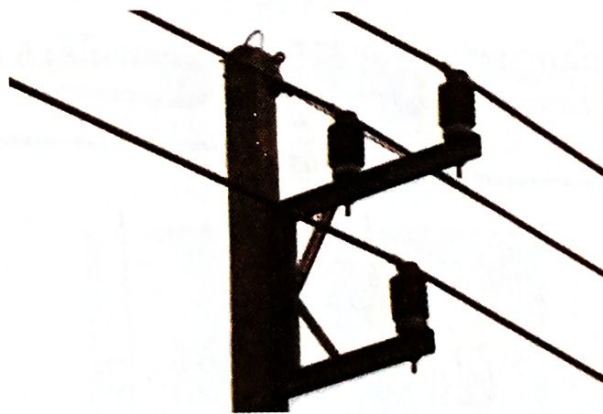
การพาดสาย ในสมัยก่อนต้องใช้แรงงานคนหรือสัตว์ในการปฏิบัติงาน แต่ปัจจุบันมีการใช้เครื่องทุ่นแรงจึงทำให้การปฏิบัติงานรวดเร็วยิ่งขึ้น

5. เหล็กคอนเคเบิลอากาศทางตรง (Tangent Support Bracket) ใช้ยึดเคเบิลสเปซเซอร์ เพื่อใช้พาดสายเคเบิลอากาศ การใช้เหล็กคอนเคเบิลอากาศทางตรงในการพาดสายนั้น เหมาะสำหรับพื้นที่แคบ ๆ ชุมชน หรือบริเวณที่มีปัญหาในการตัดต้นไม้

รูปที่ 5.5 การติดตั้งเหล็กคอนเคเบิลอากาศทางตรง

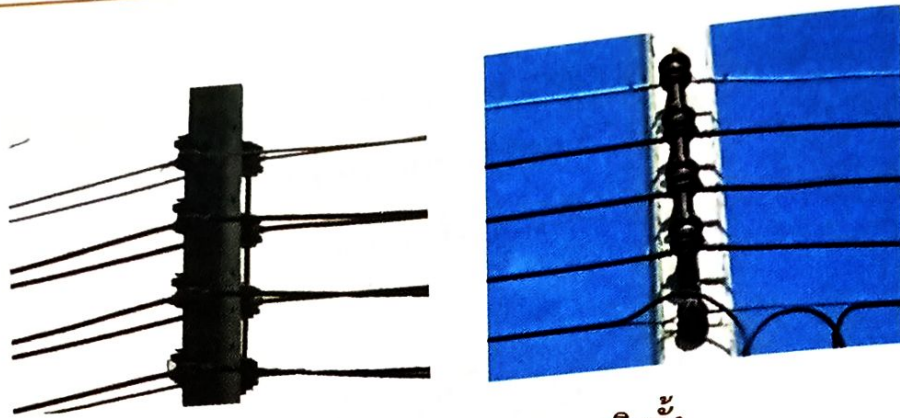
6. เหล็กคอนเคเบิลอากาศทางโค้ง (Corner Support Bracket) ใช้ติดตั้งลูกถ้วย ก้านตรง หรือลูกถ้วยไลน์โพสต์ ในการเดินระบบจำหน่ายแรงสูงด้วยสายเคเบิลอากาศ ส่วนมากจะนิยมใช้กับพื้นที่แคบ ๆ เช่น ชุมชน บริเวณทางโค้ง

รูปที่ 5.6 การติดตั้งเหล็กคอนเคเบิลอากาศทางโค้ง

การติดตั้งเร็กแรงต่ำ

ก่อนที่จะทำการพาดสายในระบบแรงต่ำ แรงดันไฟฟ้า 380/220 โวลต์ จะต้องทำการยึดเร็ก (Rack) พร้อมติดตั้งลูกถ้วยเข้ากับเร็กยึดเข้ากับปลายเสาหรือส่วนอื่นของเสาไฟฟ้าตามระดับความสูงที่ต้องการจะทำการพาดสาย เร็กที่จะทำการยึดติด เรียกว่าเป็นจำนวนช่อง เช่น เร็ก 1 ช่อง เร็ก 3 ช่อง เร็ก 5 ช่อง เร็ก 7 ช่อง ยกตัวอย่าง เร็กขนาด 7 ช่อง สามารถประกอบลูกถ้วยได้จำนวน 4 ลูก จึงสามารถพาดสายได้ 4 เส้น ตามจำนวนลูกถ้วยนั่นเองดังรูปที่ 5.7

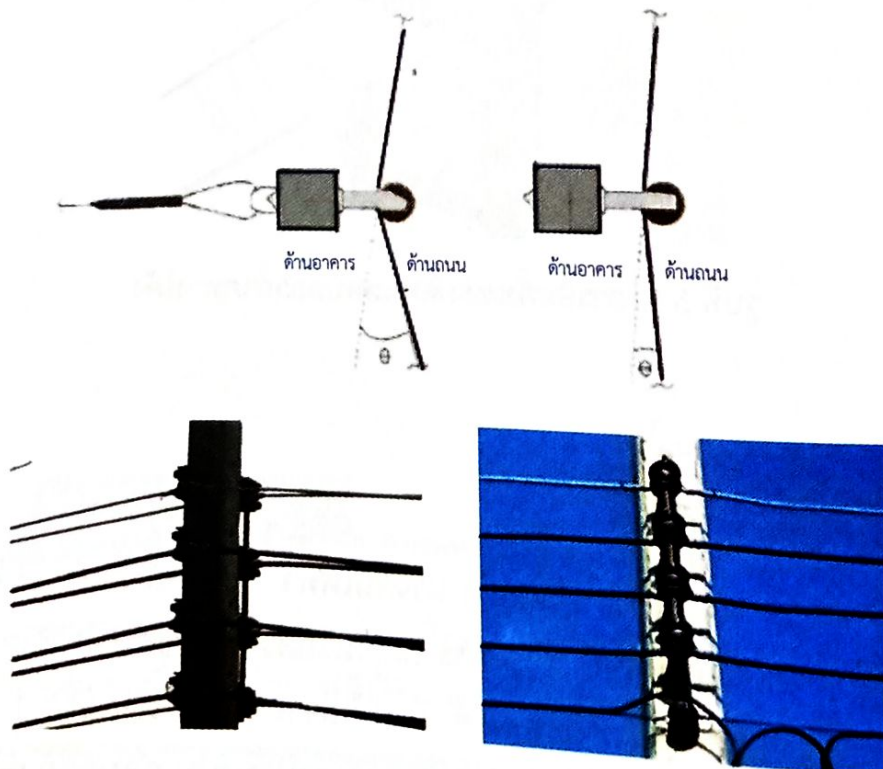
รูปที่ 5.7 แร็ก (Rack) และการติดตั้ง

ในการพาดสายส่วนประกอบสำคัญคือ แร็ก (Rack) เพราะสายไฟฟ้าจะต้องยึดติดกับแร็กที่ประกอบลูกถ้วยเรียบร้อยแล้ว ในการพาดสายไฟฟ้าในระหว่างเสาต้นแรกกับเสาต้นสุดท้ายในแต่ละพื้นที่จะมีระยะที่ต่างกันไป ขึ้นอยู่กับลักษณะภูมิประเทศและการแลกเปลี่ยนแนวเสาไฟฟ้า เช่น ระยะห่างหนึ่งกิโลเมตรอาจจะเข้าปลายสาย (Dead End) หนึ่งครั้ง หรือระยะ 3 กิโลเมตร

1. ลักษณะการติดตั้งแร็กแรงต่ำ

ในการติดตั้งแร็กแรงต่ำมีอยู่หลายรูปแบบ ซึ่งแต่ละรูปแบบมีวิธีการติดตั้งที่แตกต่างกันออกไป โดยลักษณะการติดตั้งแร็ก มีดังนี้

1.1 การติดตั้งแร็กในทางตรง 0 องศา – 5 องศา และทางโค้ง 5 องศา – 60 องศา ในระบบ 1 เฟส, 3 เฟส ดังรูปที่ 5.8

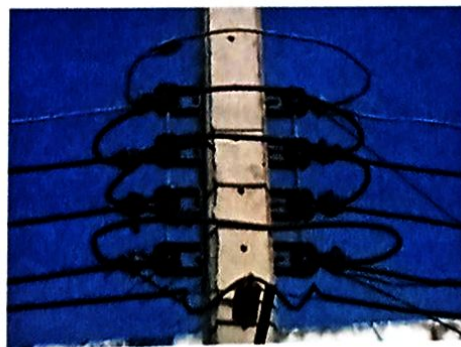
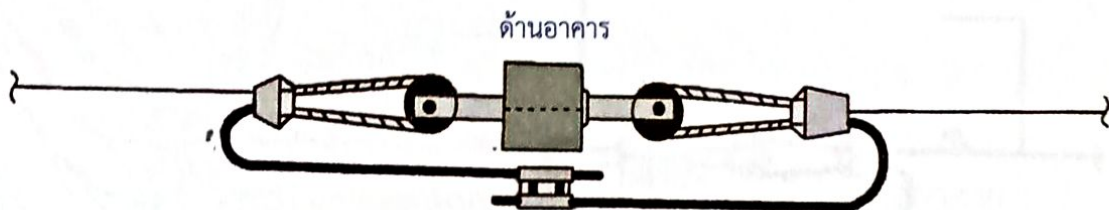
รูปที่ 5.8 การติดตั้งแร็กในระบบ 3 เฟส

1.2 การติดตั้งแร็กสำหรับต้นสุดท้าย ดังรูปที่ 5.9

รูปที่ 5.9 การติดตั้งแร็กต้นสุดท้าย

1.3 การติดตั้งแร็กสำหรับเข้าปลายสาย 2 ข้าง ดังรูป 5.10

รูปที่ 5.10 การติดตั้งแร็กสำหรับเข้าปลายสาย 2 ข้าง

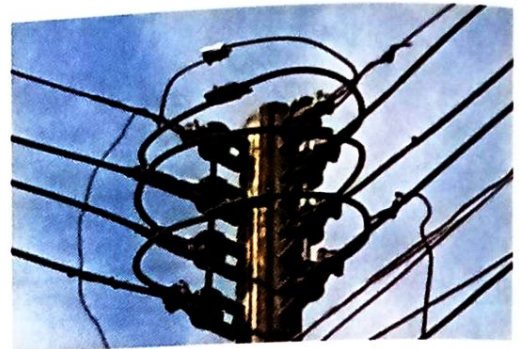
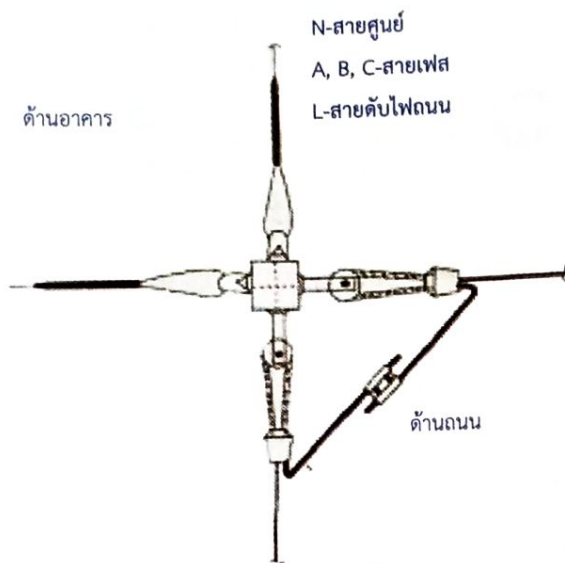
คำถาม

ปัจจัยสำคัญที่ทำให้ การพาดสายไฟฟ้าในระหว่างเสาดันแรกกับเสาดันสุดท้ายในแต่ละพื้นที่จะมีระยะที่ต่างกันไป ขึ้นอยู่กับสิ่งใด

คำตอบ

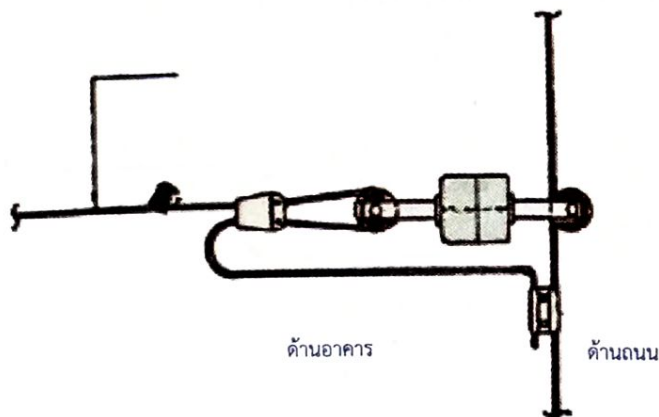
ลักษณะของภูมิประเทศและการแลกเปลี่ยนแนวเสาไฟฟ้า

1.4 การติดตั้งแร็กสำหรับทางโค้ง 60 องศา ขึ้นไปหรือตามมุมถนน

รูปที่ 5.11 การติดตั้งแร็กสำหรับทางโค้ง 60 องศา ขึ้นไปหรือตามมุมถนน

1.5 การติดตั้งแร็กสำหรับการต่อแยกสาย ดังรูปที่ 5.12

รูปที่ 5.12 การติดตั้งแร็กสำหรับการต่อแยกสาย

วิธีพาดสายไฟฟ้า

หลังจากปักเสาประกอบคอนสาย และลูกถ้วยเสร็จเรียบร้อยแล้ว ขั้นตอนต่อไปก็จะเป็นการพาดสาย แต่เนื่องจากสายไฟฟ้าในระบบจำหน่ายมีขนาดค่อนข้างใหญ่ และมีน้ำหนักมากจึงต้องมีเครื่องมือ อุปกรณ์ช่วยในการปฏิบัติงานพาดสายเพื่อช่วยผ่อนแรงให้กับผู้ปฏิบัติงานพาดสาย เช่น รอกพาดสาย รถเครน รถลาก และรถยก สิ่งสำคัญที่สุดคือ การคลี่สาย สายที่คลี่ออกมาจะต้องไม่บิดงอ วิธีการพาดสายที่ปฏิบัติกันทั่วไปในปัจจุบันมี 3 วิธี ได้แก่

1. การวางโรลสายบนที่ตั้งโรลสายบนพื้นดินและใช้คนลากสาย วิธีนี้จะใช้แรงงานจากคนงานที่ลากสายไปยังจุดที่เข้าปลายสาย (Dead end)

ข้อดี

1. สามารถปฏิบัติงานได้อย่างต่อเนื่องไม่มีการหยุดชะงัก
2. ปฏิบัติงานได้ทุกพื้นที่

ข้อเสีย

1. ใช้แรงงานจำนวนมาก
2. มีความลำบากในการลากสาย
3. การปฏิบัติงานใช้เวลานาน

2. การวางโรลสายบนที่ตั้งโรลสายบนพื้นดินและใช้คนลากสาย วิธีนี้ใช้รอลากสายทำให้ได้รับความสะดวกมากขึ้น แต่ต้องระวังเสาอาจจะล้ม ถ้าหากขาดการประสานระหว่างคนขับรถกับผู้เกี่ยวข้อง

ข้อดี

1. สะดวกกว่าการใช้แรงงานคนลาก
2. ใช้เวลาในการปฏิบัติงานน้อย

ข้อเสีย

1. สายอาจจะถลอกหรือชำรุดเนื่องจากการเสียดสีขณะที่ทำการลากสาย
2. แรงดึงจากรถยนต์อาจทำให้เสาล้ม

3. การวางโรลสายบนที่ตั้งโรลสายบนรถยนต์และใช้รถยนต์ลากสาย วิธีนี้เหมาะสำหรับการลากสายในที่โล่งแจ้ง หรือมีต้นไม้ไม่มากนัก รถยนต์สามารถวิ่งได้ตลอดเส้นทาง ทำให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างรวดเร็วประหยัดเวลาและค่าจ้างแรงงาน

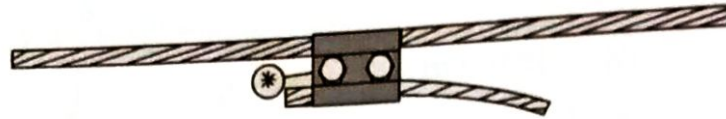

เด็กควรรู้

การเข้าปลายสายต้นสุดท้าย ต้องสามารถรับแรงดึงได้มากกว่าเสาไฟฟ้าต้นอื่นๆ เสาไฟฟ้าต้นแรก ดังนั้นเสาต้นสุดท้ายจึงต้องทำการยึดโยงด้วย

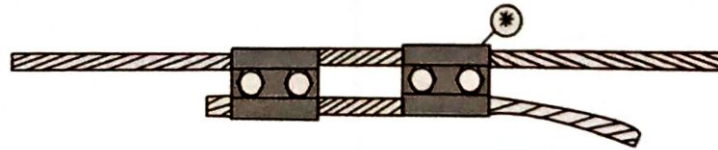
การต่อสายไฟฟ้าด้วย พี.จี. คอนเน็กเตอร์

1. จุดต่อที่ใช้ พี.จี. คอนเน็กเตอร์ 1 ตัว ใช้สำหรับการต่อสายย่อย ซึ่งสายย่อยมีขนาดเล็กกว่า 95 ตารางมิลลิเมตร หรือการต่อแยกสายเข้าอุปกรณ์ไฟฟ้า เช่น การต่อสายแยกเข้าที่ล่อฟ้าแรงสูง และการต่อสายเชื่อมระหว่าง PT และ CT หรือ คาปาซิเตอร์

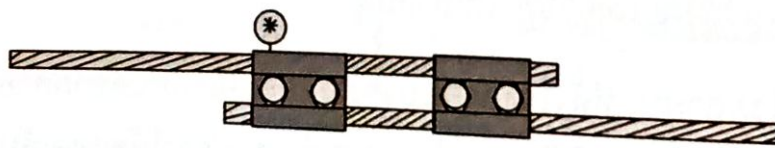

รูปที่ 5.13 การใช้ พี.จี. คอนเน็กเตอร์ 1 ตัว

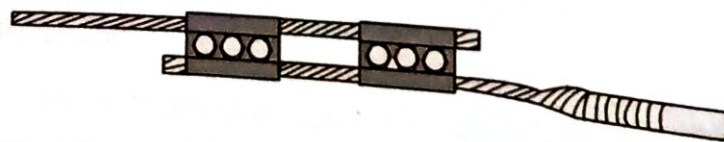
2. จุดต่อที่ใช้ พี.จี. คอนเน็กเตอร์ 2 ตัว ใช้สำหรับการต่อสายในลักษณะต่าง ๆ เช่น การต่อสายย่อยที่มีขนาด 95 ตารางมิลลิเมตร การต่อสายที่เสาสู่ปลายสายสองข้าง การต่อสายระหว่างฟีดเดอร์ (Feeder) การต่อสายเคเบิลอากาศกับอะลูมิเนียมเปลือย และการต่อสายกรณีอื่นที่มีโหลดมาก เป็นต้น

รูปที่ 5.14 การต่อแยกสาย โดยใช้พี.จี. คอนเน็กเตอร์ 2 ตัว

รูปที่ 5.15 การต่อปลายสาย โดยใช้พี.จี. คอนเน็กเตอร์ 2 ตัว

รูปที่ 5.16 การต่อสายเคเบิลอากาศกับสายเปลือย โดยใช้พี.จี. คอนเน็กเตอร์ 2 ตัว

คำถาม

พี.จี. คอนเน็กเตอร์ 3 สลัก ควรใช้กับสายขนาดเท่าไร

คำตอบ

ใช้กับสายขนาดตั้งแต่ 120 ตารางมิลลิเมตรหรือใหญ่กว่า

สรุปเนื้อหาสำคัญ (ແພນພັງມໂນທັສນ໌)

